

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

473. An, & quando laici capaces sint juris decimandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

mix applicata sint alteri Ecclesie sub verbis generalibus non clare continentibus etiam novalia, sed possibilibus explicari de terris hucusque coli consuetis, spectabunt decimæ adhuc ad Ecclesiam parochialem, in qua situm novale, cum privilegium exigendi decimas ex prædiis alterius parochiæ, utpote contra jus, non sit ampliandum, juxta *c. ult. de decim. Castrop. cit. p. 8. num. 12.* (ubi etiam solvit, quæ obijci poterant *ex c. ex parte. de decimis.*) citans Covar. l. 1. c. 17. num. 15.

3. Similiter decimæ ex fructibus animalium solvendæ ibi, ubi animalia pascunt, accubant, seu morantur, tamen si eorum Dominus moretur alibi. *Gl. in c. 1. de decim. Suar. cit. c. 21. num. 8.* Fagund. *loc. cit. c. 5. num. 5.* apud Castrop. *nu. 7.* (tamen si is *num. 9.* ex Navar. *consil. 1. de decim. num. 20.* dicat probabile, aliquam partem istius decimæ deberi parochiæ, in qua Dominus habitat, & recipit Sacramenta, istamque partem à Nav. statui quartam) Barb. *cit. §. 1. num. 12.* mixtæ enim decimæ magis prædiales quam personales censentur, & sub illis simpliciter comprehenduntur, adeoque prædialium naturam & conditionem sequuntur. Et cum decimæ ex pascuis debeantur Ecclesie, in qua pascua sunt sita, ei solvendæ sunt decimæ ex fructibus pecorum, dum pecora in illis pascunt. Pirh. *num. 88.* quamvis apud eundem *num. 89.* Navar. *l. 3. consil. 1. de decim. n. 3.* quia existimat has decimas ex parte esse personales, velit quartam partem earum solvendam esse parochiæ Domini, etsi ejus pecora neque pascant, neque morentur per ullam anni partem in ista parochia. Unde etiam, si de hyeme pascant in una parochia, de æstate in alia, dividendæ sunt decimæ, semper pro rata, seu proportionem temporis, quo pascua fuerunt in hac vel illa parochia. Ita etiam, ut si greges nulla parte anni morentur in parochia, ubi Dominus assistit, illi nihil earum debeatur. *Gloss. ad c. ad Apostolica. D. Thom. loc. cit. Azor. cit. c. 35. q. 15.* Fagund. *c. 5. n. 6.* Castrop. *cit. n. 7.* Barb. *cit. num. 12.* Suar. *cit. c. 21. n. 7.* Parochiis quoque istis, per quas hujusmodi greges transeunt, etiam si aliquo temporis spatio ibi morentur, nihil debeatur ex his decimis. Castrop. *loc. cit.* quia talia pascua respectu singularum parochiarum sunt parvi momenti, & moraliter fieri nequit, ut decimæ æqualiter dividantur inter omnes illas Ecclesias cum proportione. Pirh. *num. 89.* Quod si in una parochia pascant, in altera verò accubent, seu fixam caulam habeant, dividendæ decimæ, etsi major pars competat parochiæ, in qua pascunt, eò quod ad sustentationem animalis & productionem foetus, non solum pascuis, sed & accubitus requiesque sit necessaria, adeoque parochia, quæ hunc accubitum præstat, non debeat defraudari fructu inde proveniente. Castrop. *num. 8.* citans Rebuff. *de decim. q. 6. n. 16.* dicensque in hoc inclinare Suar. *cit. c. 21. num. 10.* Divo Thom. *loc. cit.* & cum eo Fagund. *cit. c. 5. nu. 10.* Soro. *de just. l. 4. q. 4. a. 3. ad 2.* & aliis sententibus deberi in hoc casu decimas has integrè parochiæ, in qua pascunt. Quod si animalia fugiant de una parochia ad aliam, ibique partiant, decimæ debentur parochiæ, ad quam fugerunt, tenet Barb. *cit. n. 12.* & §. 2. *nu. 37.* citans plures. Porro hæc omnia non nisi de jure communi ita se habent, consuetudine namque, præscriptione aut privilegio induci potest, ut decimæ prædiales, & mixtæ non debeantur Ecclesie extraneæ, aut etiam

P. Leuren, Fori Benef. Tom. I.

ei, in qua Dominus prædii, aut gregis habitat. Pirh. *n. 86. & 87.* Castrop. *n. 10.* ubi etiam ait, probabiliorem habere, quod ad hanc consuetudinem, ut nempe una Ecclesia præscribat, quoad exigendas decimas contra aliam, cui ex de jure sunt debite, requirantur 40. anni cum titulo, & tempus immemorabile sine titulo, cum hac præscriptio sit contra jus, juxta *c. ad aures. de præscrip. & c. 1. r. eodem in 6.* & remittit ad Molin. *de just. d. 71. & 75.* & quod contra obijci potest, solvit *n. 11.* Quod si tamen una Ecclesia contra aliam Ecclesiam possidentem decimas Ecclesie tertiæ sitæ intra territorium utriusque velit imperere, sufficient Ecclesie possidenti, ut à præscriptione, seu possessione non removeatur, anni 40. eò quod titulus requiratur, cum licet in hoc casu jus resistat præscribenti, non tamen facit pro petente *Gl. in c. 1. de præscrip. in 8.* quod approbat Castrop. *ibid.* In casu, ubi dubium, ad quam Ecclesiam prædium pertineret, sufficere consuetudinem 10. annorum, ait Suar. *cit. c. 21. num. 7.* apud Castrop. *l. cit.* Idem dicit, quoad decimas mixtas, cum non sit ita expressum in jure, ad quam Ecclesiam hæc decimæ pertineant, adeoque talis præscriptio non sit ita contra jus. Verùm de ista præscriptione ex professo infra.

4. Denique quod spectat ad locum, ubi recipiendæ sunt decimæ, licet fructus indecimati tritici, vini & similibus, non sint mittendi in horrea propria, & aliis miscendi sine consensu illorum, quibus decimæ debentur, si tamen moniti illi noluerint decimam recipere, possunt recondi, neque teneretur quis expectare. *Curt. c. 25. nu. 43.* & Suar. apud Castrop. *p. 8. n. 5.* sed neque est obligatio ex jure, seu præsciendendo à consuetudine (cui aliàs standum est, & ad quam sufficerent 10. anni, utpote de jure non prohibita. *Less. l. 2. c. 6. n. 46.* Suar. *l. cit. c. 37. n. 8.* apud Castrop. *cit. n. 5.*) deferendi decimam ad propriam domum eorum, quibus debetur. *Gl. in c. cum homines, v. fructibus.* Suar. Bonac. &c. apud Castrop. *ibid.* Pirh. *n. 94.*

Quæstio 473. An, & qualiter laici capaces sint juris decimandi?

1. Respondeo primò: potest competere laico jus illud decimandi, de quo supra in divisione decimarum, merè profanum & laicale nullatenus ortum ducens ex illo spirituali; sed ex eo, quod Domini temporales datis prædiis suis in usum fructum, vel Emphiteusin, loco pensionis annuæ impulerint decimam. Verùm de hoc non quaeritur. Unde

2. Respondeo secundò: jus decimandi primarium & proprium, hoc est, jus percipiendi decimas jure & nomine proprio, ratione officii & ministerii Ecclesiastici exhibitum nullâ ratione laico competere potest, cum sic spectatum hoc jus sit quid merè spirituale, fundarum, & inseparabiliter connexum cum officio sacro, & ministerio Ecclesiastico spirituali, ut est sacrificare, administrare sacramenta, quod, ut patet, per laicum nullatenus exerceri potest, constat *ex c. quoniam. c. ad hæc. c. decimis. c. prohibemus. &c. de decim. S. Thom. loc. cit.* Castrop. *p. 9. n. 1.* Barb. *de off. paroch. c. 28. §. 2. n. 2.* citans *Curtier. qq. can. l. 2. c. 21. n. 64. Menoch. Covar. &c.* Unde nec ipsæ decimæ prout sunt fructus Ecclesiastici, & stipendium ministerii spiritualis per se debentur laicis

R 2

laicis

laicis Pirh. num. 135. Barb. num. 3. Hinc sequitur primò non posse etiam per sedem Apostolicam hoc jus decimandi primarium, seu ut fundatum in dicto titulo spirituali concedi ulli laico, non secùs ac nequità Pontifice concedi laico ministerium spirituale saltem dependens necessario ab Ordine. Pirh. num. 137. citans Suar. tom. 2. l. 1. c. 25. num. 5. Et si de cetero non excedat vires Papæ, laicum ad jus spirituale habitare, & secundùm quid Clericis æquiparare, sicut defacto ad jus patronatùs, quod spirituale est, laici habitari sunt. Engels ad tit. de decim. num. 22. Secundò non posse laicum hoc jus ullatenus præscribere, ut constar ex cit. textibus, & expressè ex *c. causam que de præscrip.* utpote qui intelligi debent secundùm hanc rationem, secundùm quam laicus incapax est præscriptionis, utpote persona, qua titulum illum spirituales nequaquam habere potest. Castrop. loc. cit. num. 2. quamvis Barb. loc. cit. num. 2. textum illum *c. causam*, quæ dicat, non posse intelligi de dicta ratione omnino spirituali istius juris, cum par non sit credere, laicum ibidem contendisse decimas ad se pertinere tanquam proprium stipendium pro spirituali ministerio. Unde, sustinent plures non posse quo ad titulum domini directi ullà præscriptione acquirere laicum decimas; eò quod sub hac ratione domini directi sit incapax possessionis, sine qua non currit præscriptio, adeoque dari quidem posse immemorabilem detentionem decimarum sub ratione domini directi earum, non autem præscriptionem immemorabilem. Similiter nulla consuetudine generali alicujus provinciæ induci posse, ut laici decimas jure domini directi sibi vendicent: & consequenter quidquid in hac parte præscribi potest, vel consuetudine acquiri, esse jus tantum utile, & sic nihil de dominio juris spiritualis in illos transire. Vide Engels num. 23. & seq. His tamen non obstantibus ait Pirh. cit. num. 137. laicos religiosos, ut sunt Hospitalarii, professi Ordinum militarium Melitenses & Teutonici, item conversi Religiosorum Ordinum, utpote qui propter tria vota substantia religionis ab ipsis edita non merè laici, gaudent privilegiis Clericorum, adeoque capaces sunt juris spiritualis absque eo, quod aliàs ullo Clericorum Ordine sint initiati, posse habere ecclesias & jus spirituale decimandi, ita tamen, ut non per se ipsos, sed per Clericos ecclesias regant & administrant, citatque pro hoc Abbat. in *c. quamvis. b. t. num. 3.*

3. Respondeo secundò, posse tamen laico competere jus aliquod decimandi secundarium, ortum ducens (nimirum mediante emptione, locatione, donatione, &c. quia sæpe videmus, ecclesiam vendere decimas, illas locare, aut pro servitiis sibi factis aut faciendis donare laico, cum, qui jus illud proprium decimandi habet, etsi non possit hoc ipsum in laicum conferre, potest tamen ex eo illi aliud jus ad fructus tribuere, v. g. donatione fructuum) ab illo primario spirituali, remanente penes Clericum, vel ecclesiam, ab eo tamen distinctum, quod proinde in se spirituale non est, utpote abstractum à titulo illo spirituali, & immediatè ortum ex contractu humano: In quo casu laicus non exigit decimas ratione personæ propriæ sibi debitas prius ecclesiæ, & ratione alicujus temporalis ministerii

sibi applicatas, ita ut tamen eas percipiat, ut sibi quoad dominium acquirantur. Ball. v. decima. num. 12. Pirh. num. 138. Less. lib. 2. c. 39. num. 19. Castrop. cit. p. 9. num. 3. citans præterea Covar. c. 17. num. 5. Azor. p. 1. lib. 7. c. 36. quest. 11. Suar. loc. cit. c. 27. num. 4. Quamvis Cardin. de Luca loc. cit. num. 13. jus illud decimandi juxta capacitatem, quæ etiam in spiritualibus dari potest in laico, reducat ad solam perceptionem, seu commoditatem percipiendi fructus, prout meri facti est absque mixtura juris, uti contingit quotidie in laicis circa commoditatem pensionum ecclesiasticarum, & in privatis circa capacitatem obtinendi jura regalia, non obstante strictissimâ prohibitione, & incapacitate obrinendi illa sine assensu principis.

Quæstio 474. Qualiter igitur hoc jus secundarium percipiendi decimas Ecclesiasticas obvenire possit laicis?

1. Respondeo primò: etsi igitur jus decimarum ecclesiasticarum propriè, formaliter & secundùm primariam institutionem sumptum, quatenus nimirum in dicto titulo spirituali fundatum, vendi aut permutari nequeat pro re temporali absque simonia, Argumento *c. ult. de rerum permut.* Laym. Theol. moral. l. 4. tr. 6. c. 6. num. 2. citans Rebuff. quest. 10. num. 1. Sed neque gratuito, etiam ex privilegio concedi laicis. *c. causam que de præscrip. c. quamvis. c. prohibemus. h. t. S. Th. Laym. ll. cit.* quin nec ipsum hoc jus, seu dominium utile decimarum, cum sit spirituale, in laicum transferri. Pirh. cit. num. 138. Jus tamen decimarum materialiter sumptum pro sola utilitate fructuum percipiendorum præcisè à spirituali jure & titulo vendi, locari, aliterve concedi, ex natura rei prohibitum non est; cum jus percipiendi redditus temporales, hæc præcisè consideratione, temporale sit, æstimationemque recipere possit. S. Thom. loc. cit. in corp. Gloss. in cit. *c. quamvis. v. concesserit.* Suar. de relig. t. 2. l. 1. c. 25. num. 6. apud Laym. loc. cit. nu. 3. Quantum verò ad jus humanum canonicum attinet,

2. Respondeo secundò: primò potest Prælati Ecclesiæ, parochus vel beneficiatus, ad quem jure proprio spectat jus decimandi, commoditatem illam fructuum decimarum elocare laico (ita tamen, ut hic decimas percipiat jure & nomine elocantis, acquirendo tamen dominium earum sibi Pirh. cit. num. 138.) auctoritate propriâ ad breve tempus *c. 2. de locato. Gl. in c. quamvis. Abb. in c. quamvis. Pirh. ibidem. Castrop. p. 9. num. 4. Suar. loc. cit. num. 9. Covar. c. 15. num. 6. &c.* apud Laym. loc. cit. Intelligendo hic per tempus breve, quod est intra decennium, juxta Abb. in *c. quamvis.* vel etiam tempus vitæ hominis, juxta Gl. *ibidem.* Ita, ut hæc decimæ locari possint ad vitam, ut probabile censet Azor. p. 1. l. 7. c. 36. q. 14. apud Castrop. p. 9. num. 4. quamvis ubi recepta est *Extrav. Pii II. ambitiosa. de rebus Eccles. non alienandis.* nulla conductio, aut locatio fieri possit ultra triennium; quod ipsum tamen non extenditur ad decimas, quæ conferuntur in stipendium pro præstito ecclesiæ obsequio, cum in hoc contractu ecclesiæ non conducatur decimas, sed potius alterius operas pro decimis ecclesiæ, quod prohibitum non est, etiam si